

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEÇA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak

sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 23. avgust 2022.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odluka o zahtevu Veseljijeve odbrane za izmenu stepena tajnosti dokaznog materijala

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Zastupnik žrtava
Sajmon Loz

Branilac Hašima Tačija
Gregori Kiho

Branilac Kadrija Veseljija
Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija
Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija
Venkatešvari Alagenda

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ na osnovu članova 23(1) i 39(1) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 80(1) i 84(1) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi ovu odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 11. aprila 2022, odbrana Kadrija Veseljija (u daljem tekstu: Veseljijeva odbrana) podnela je zahtev za izmenu stepena tajnosti dokaznog materijala.²
2. Dana 20, odnosno 22. aprila 2022, odbrana Hašima Tačija (u daljem tekstu: Tačijeva odbrana) i odbrana Jakupa Krasnićija (u daljem tekstu: Krasnićijeva odbrana) pridružile su se Veseljijevom zahtevu (u daljem tekstu: Tačijev pridruženi zahtev, odnosno Krasnićijev pridruženi zahtev).³
3. Dana 22. aprila 2022, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) odgovorilo je na Veseljijev zahtev (u daljem tekstu: odgovor tužilaštva).⁴
4. Dana 29. aprila 2022, odnosno 2. maja 2022, Veseljijeva, odnosno Tačijeva odbrana podnele su replike na odgovor tužilaštva (u daljem tekstu: Veseljijeva

¹ KSC-BC-2020-06, F00001, predsednik, *Decision Assigning a Pre-Trial Judge* /Odluka kojom se određuje sudija za prethodni postupak/, 23. april 2020, javno.

² KSC-BC-2020-06, F00766, specijalizovani branilac, *Veseli Defence Request for Reclassification of Evidentiary Material* /Zahtev Veseljijeve odbrane za izmenu stepena tajnosti dokaznog materijala/, 11. april 2022, javno.

³ KSC-BC-2020-06, F00773, specijalizovani branilac, *Thaçi Defence Joinder to the Veseli Defence Request for Reclassification of Evidentiary Material* /Pridruženi zahtev Tačijeve odbrane zahtevu Veseljijeve odbrane za izmenu stepena tajnosti dokaznog materijala/, 20. april 2022, javno; F00776, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Joinder to Veseli Defence Request for Reclassification of Evidentiary Material*, /Pridruženi zahtev Krasnićijeve odbrane zahtevu Veseljijeve odbrane za izmenu stepena tajnosti dokaznog materijala/, 22. april 2022, javno.

⁴ KSC-BC-2020-06, F00778, specijalizovani tužilac, *Prosecution Response to Veseli Request for Reclassification* /Odgovor tužilaštva na Veseljijev zahtev za izmenu stepena tajnosti/, 22. april 2022, javno.

replika, odnosno Tačijeva replika, zajedno, replike odbrane).⁵ Krasnićijeva odbrana nije podnela repliku.

II. IZJAŠNJENJA STRANA U POSTUPKU

5. Veseljijeva odbrana, Tačijeva odbrana i Krasnićijeva odbrana (u daljem tekstu zajedno: odbrana) tvrde da je tužilaštvo, bez obrazloženja, označilo kao poverljiv sav dokazni materijal koji je do sada obelodanjen odbrani, čime je prekršilo pravilo 83(1) Pravilnika, a načelno govoreći, pravo optuženih na pravično i javno suđenje predviđeno, između ostalog, pravilom 21(2) Zakona.⁶ Odbrana traži da sudija za prethodni postupak: (i) naloži tužilaštvu da promeni stepen tajnosti sveg materijala koji nije poverljivog karaktera u „javno“; (ii) da naloži tužilaštvu da obrazloži zašto je dokazni materijal koji nije u javnom domenu označilo kao poverljiv; i (iii) da odredi rok do kog tužilaštvo mora da završi izmenu stepena tajnosti materijala koji podleže obelodanjivanju.⁷

6. Tužilaštvo odgovara da odbrana pogrešno shvata princip javnosti postupka, odnosno njegove granice, i da je, naročito s obzirom na sadašnju fazu prethodnog postupka, i dalje opravdano znatan deo dokaza označiti kao poverljiv, uključujući dokaze koji su naizgled javnog karaktera.⁸ Međutim, tužilaštvo je „obavestilo da će pre početka suđenja pregledati dokazni materijal koji je označen kao poverljiv

⁵ KSC-BC-2020-06, F00785, specijalizovani branilac, *Veseli Defence Reply to Prosecution Response to Veseli Request for Reclassification* /Replika Veseljijeve odbrane na odgovor tužilaštva na zahtev Veseljijeve odbrane za izmenu stepena tajnosti/, 29. april 2022, javno; F00793, specijalizovani branilac, *Thaçi Defence Reply to Prosecution Response to Veseli Request for Reclassification* /Replika Tačijeve odbrane na odgovor tužilaštva na zahtev Veseljijeve odbrane za izmenu stepena tajnosti/, 2. maj 2022, javno.

⁶ Veseljijev zahtev, stavovi 2, 8, 10; Tačijev pridruženi zahtev, stavovi 2-3; Krasnićijev pridruženi zahtev, stavovi 2-3.

⁷ Veseljijev zahtev, stavovi 1, 14-16; Tačijev pridruženi zahtev, stavovi 1, 5; Krasnićijev pridruženi zahtev, stavovi 1, 6.

⁸ Odgovor tužilaštva, stavovi 2-3.

i izmeniti oznake stepena tajnosti tamo gde je to opravdano i [...] da će to nastaviti da čini tokom čitavog postupka ”.⁹

7. U replikama odbrane uglavnom se ponavljaju argumenti iz Veseljijevog zahteva, Tačijevog pridruženog zahteva i Krasnićijevog pridruženog zahteva.

III. MERODAVNO PRAVO

8. Prema članu 21(2) Zakona, optuženo lice ima pravo na pravično i javno suđenje.

9. Prema članu 23(1) Zakona i pravilu 80(1) Pravilnika, Specijalizovana veća su dužna da obezbede zaštitu žrtava i svedoka, uključujući njihovu bezbednost, fizičko i duševno zdravlje, dostojanstvo i privatnost.

10. Prema članu 39(1) Zakona, sudija za prethodni postupak je nadležan, između ostalog, da izdaje sve potrebne naloge ili odluke za urednu i ekspeditivnu pripremu predmeta za suđenje.

11. Prema pravilu 83(1) Pravilnika, na svim dokumentima u vezi s postupkom i dokazima koji nisu dostupni javnosti navodi se razlog za takav stepen tajnosti, kao i da li se i kada oznaka stepena tajnosti može izmeniti.

12. Prema pravilu 84(1) Pravilnika, panel redovno razmatra stepen tajnosti dokumentacije o postupku i dokazima i, u odgovarajućim slučajevima, nalaže da se stepen tajnosti izmeni.

IV. DISKUSIJA

13. Sudija za prethodni postupak najpre podseća da, prema pravilu 83(1), uz svu dokumentaciju o postupku i dokazima koja nije dostupna javnosti treba da se

⁹ Odgovor tužilaštva, stav 7.

navedu razlozi za takav stepen tajnosti, kao i da li se i kada stepen tajnosti može izmeniti. Osim toga, sudija za prethodni postupak upućuje na Okvirnu odluku o obelodanjivanju dokaza i povezanim pitanjima (u daljem tekstu: okvirna odluka o obelodanjivanju),¹⁰ u kojoj se izričito kaže: “[...] prilikom obelodanjivanja dokaza strane u postupku određuju odgovarajuću oznaku tajnosti za svaki predmet dokaznog materijala i dokaze zavode kao javne, osim ako ne postoji razlog da im se dodeli druga oznaka tajnosti, u skladu s pravilom 83(1) Pravilnika”.¹¹

14. Za veći deo obelodanjenog dokaznog materijala, naročito materijala u vezi sa svedocima (izjave date tužilaštvu i drugim institucijama, kao i materijal povezan s tim izjavama) ili materijala dobijenih od drugih međunarodnih institucija,¹² sudija za prethodni postupak je odredio zaštitne mere nakon što je pregledao odgovarajuća obrazloženja tužilaštva. Prema tome, taj materijal će i dalje nositi istu oznaku stepena tajnosti dok se te sudski naložene zaštitne mere ne ukinu, ili dok panel ne naloži drugačije. Veseljijev zahtev, striktno govoreći, ne odnosi se na taj materijal.

15. Što se tiče materijala koji je inače dostupan javnosti, sudija za prethodni postupak smatra da, bez obzira na to što je on javno dostupan, mogu postojati razlozi da se taj materijal označi kao poverljiv u postupcima pred Specijalizovanim većima. Na primer, javno dostupan materijal je možda potrebno označiti kao poverljiv u ovoj fazi: (i) kako bi se osigurala bezbednost, fizičko i duševno zdravlje, dostojanstvo i privatnost svedoka, žrtava koje učestvuju u postupku i drugih lica koja su izložena riziku zbog iskaza svedoka datih pred Specijalizovanim većima;¹³ ili (ii) zato što neki detalji koje materijal sadrži ili

¹⁰ KSC-BC-2020-06, F00099, sudija za prethodni postupak, *Framework Decision on Disclosure of Evidence and Related Matters* /Okvirna odluka o obelodanjivanju dokaza i povezanim pitanjima/, 23. novembar 2020, javno.

¹¹ Okvirna odluka o obelodanjivanju, stav 48, gde se u fusnoti 66 upućuje na ICC, *Prosecutor v. Yekatom*, ICC-01/14-01/18-64-Red, Pre-Trial Chamber II, [Public Redacted Version of "Decision on Disclosure and Related Matters"](#), 23. januar 2019, stav 17.

¹² Član 58 Zakona.

¹³ V. takođe okvirnu odluku o obelodanjivanju, stav 82.

zaključci koje je tužilaštvo izvelo na osnovu njih još (uvek) nisu u javnom domenu.¹⁴ Osim toga, pitanje (izmene) stepena tajnosti materijala koji nije poverljivog karaktera mora se razmatrati u kontekstu opšte klime zastrašivanja i uticanja na svedoke koja vlada na Kosovu. Prema tome, i taj materijal će zadržati istu oznaku tajnosti, izuzev ako panel ne izda drugačiji nalog.

16. Odbrana tvrdi da je izmena stepena tajnosti neophodna kako bi optuženi mogao da ostvari svoje pravo na javnost. Mada je javnost postupka osnovno pravo optuženog na osnovu člana 21(2) Zakona, sudija za prethodni postupak podseća da to pravo nije apsolutno, već podleže nužnim ograničenjima u cilju zaštite drugih interesa, uključujući bezbednost i sigurnost svedoka. Osim toga, o dokazima se ne raspravlja u fazi prethodnog postupka već na suđenju. Shodno tome, kao što je već rečeno, dokazni materijal može zadržati oznaku tajnosti „poverljivo“ u fazi prethodnog postupka.

17. S druge strane, prethodni postupak je već u poodmakloj fazi, timovima odbrane je naloženo da podnesu pretpretresne podneske,¹⁵ period odloženog obelodanjivanja je za neke svedoke istekao i njihov identitet je obelodanjen odbrani,¹⁶ odbrana vodi istrage već nekoliko meseci,¹⁷ ustanovljen je protokol za postupanje sa poverljivim informacijama,¹⁸ i predmet će uskoro biti prosleđen postupajućem panelu.

¹⁴ V. na primer, KSC-BC-2020-06, engleski transkript sednice, 24. mart 2022, javno, str. 1160, red 14 do str. 1161, red 10 (usmeni nalog o izmeni stepena tajnosti dokumenta F00744). V. takođe KSC-BC-2020-07, F00556, Pretresni panel II, *Decision on the Application for Reclassification of F00500* /Odluka o zahtevu da se izmeni stepen tajnosti F00500), 8. februar 2022, javno, stav. 13.

¹⁵ KSC-BC-2020-06, engleski transkript sednice, 20. maj 2022, javno, str. 1324, redovi 1-6.

¹⁶ KSC-BC-2020-06, F00647, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission of Lesser Redacted Versions of Indictment and Rule 86(3)(b) Outline*, /Podnesak tužilaštva sa manje redigovanim verzijama optužnice i prikazima po pravilu 86(3)(b), javno, stav 1, sa poverljivim redigovanim priložima 1-2.

¹⁷ V. argumentaciju odbrane u februaru 2022, KSC-BC-2020-06, engleski transkript sednice, 22. februar 2022, javno, str. 985, redovi 7-11; str. 1020, redovi 15-16.

¹⁸ KSC-BC-2020-06, F00854, sudija za prethodni postupak, *Decision on Framework for the Handling of Confidential Information During Investigations and Contact Between a Party or Participant and Witnesses of the Opposing Party or of a Participant*, /Odluka o protokolu za postupanje sa poverljivim informacijama

18. U tom kontekstu, sudija za prethodni postupak primećuje da tužilaštvo spremno prihvata primedbe odbrane da je sav dokazni materijal koji je do sada obelodanilo označen kao poverljiv. Isto tako, sudija za prethodni postupak ima u vidu činjenicu da obelodanjivanje dokaza u fazi prethodnog postupka može obuhvatiti materijal na koji se nijedna strana u postupku neće osloniti niti će o njemu raspravljati na suđenju. Prema tome, stepen tajnosti dokaznog materijala koji nije poverljivog karaktera bolje je razmotriti u trenutku kada to pitanje postane aktuelno na suđenju.

19. S obzirom na pravilo 83(1) Pravilnika, a u cilju uredne i ekspeditivne pripreme predmeta za suđenje, sudija za prethodni postupak smatra da tužilaštvo sada treba da pregleda dokazni materijal koji je do ovog trenutka obelodanilo a koji nije poverljivog karaktera (u daljem tekstu: materijal koji nije poverljivog karaktera) i utvrdi: (i) kom materijalu u ovoj fazi postupka može da se izmeni stepen tajnosti u „javno“; (ii) koji materijal mora i dalje da zadrži oznaku „poverljivo“ do faze suđenja, da to obrazloži i navede u kom konkretnom trenutku u fazi suđenja tom materijalu može da se izmeni stepen tajnosti u „javno“; i (iii) koji materijal mora ostati poverljiv tokom celog postupka uz odgovarajuće obrazloženje. Sudija za prethodni postupak smatra da sav materijal koji nije poverljivog karaktera mora biti pregledan pošto odbrana sada vodi istrage.

20. Informacije o mogućoj izmeni stepena tajnosti određenog materijala koji nije poverljivog karaktera na samom suđenju biće priložene u dokumentu o primopredaji predmeta na dalje razmatranje postupajućeg panela.

V. DISPOZITIV

21. Iz navedenih razloga, sudija za prethodni postupak:

tokom istrage i za kontakte strane ili učesnika u postupku sa svedocima suprotne strane ili učesnika u postupku/ 24. jun 2022, javno.

- a. **ODBIJA** zahtev da sudija za prethodni postupak sada naloži izmenu stepena tajnosti dokaznog materijala koji nije poverljivog karaktera;
- b. **NALAŽE** tužilaštvu da pregleda materijal koji nije poverljivog karaktera i do **petka, 4. novembra 2022**, podnese spisak u kome će naznačiti:
 - i. kom materijalu u ovoj fazi postupka može da se izmeni stepen tajnosti u „javno“;
 - ii. koji materijal mora i dalje da se vodi kao „poverljiv“ u ovoj fazi postupka, odgovarajuće obrazloženje, i u kom tačno trenutku u fazi suđenja tom materijalu može da se izmeni stepen tajnosti u „javno“;
 - iii. koji materijal mora da se vodi kao „poverljiv“ tokom celog postupka i odgovarajuće obrazloženje; i
- c. **NALAŽE** tužilaštvu da ubuduće, kada odbrani obelodanjuje materijal koji nije poverljivog karaktera, odredi odgovarajući stepen tajnosti, navede obrazloženje za sav materijal koji nije označen oznakom „javno“, i da naznači kada se tom materijalu koji nije poverljivog karaktera može izmeniti stepen tajnosti, u skladu s pravilom 83(1) Pravilnika.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

Utorak, 23. avgust 2022.

U Hagu, Holandija